

اجماع مراجع تقلید بر حرمت به تصویر کشیدن بزرگان دین در فیلمها

در مورد نشان دادن چهره حضرت عباس(ع) و دیگر بزرگان دینی در فیلمها، اختلافی در میان علما وجود ندارد و همگی بر این امر اتفاق دارند که «وهن» این بزرگان جایز نیست.

در مورد نشان دادن چهره حضرت عباس(ع) و دیگر بزرگان دینی در فیلمها، اختلافی در میان علما وجود ندارد و همگی بر این امر اتفاق دارند که «وهن» این بزرگان جایز نیست.

با فضای به وجود آمده در مورد نشان دادن چهره حضرت عباس(ع) و حضرت علی اکبر(ع)، حضرت علی اصغر(ع)، حضرت قاسم(ع) و ... در فیلم رستاخیز و بحث نشان دادن چهره حضرت عباس(ع) و سایر اولیاء در فیلمها نیز این چنین است. تمام علمائی که در این باره اظهار نظر کرده‌اند با همین ملاک (ممنوعیت «وهن» این بزرگان) به پاسخگوئی پرداخته‌اند *

آیت الله عزالدین زنجانی(ره)

گرچه بیان داشته‌اند «این امر فی نفسه اشکال شرعی ندارد» اما در ادامه تأکید کرده‌اند: «باید دقت شود که فردی برای این نقش انتخاب گردد که سابقه نقش منفی در اذهان مخاطبان نداشته باشد و بعداً نیز مراقب نقشهای خود در فیلمهای بعدی باشد و هرچند که نشان دادن عظمت و شخصیت والای حضرت ابوالفضل العباس (سلام الله علیه کما هو حق) در قالب فیلم و دیگر هنرها ممکن نیست.»

* آیات عظام صافی، علوی گرگانی، موسوی اردبیلی و ملکوتی

نیز تأکید دارند برای «جلوگیری از هتک حرمت و وهن به مقام ایشان» لازم است از نشان دادن چهره ایشان اجتناب گردد. آیات عظام مکارم شیرازی و حسینی شاهرودی نیز این با همین ملاک این کار را مصلحت نمی‌دانند.

* آیت الله نوری همدانی

نیز تأکید دارد: «چهره هر کدام از این شخصیت های بزرگ نباید پخش شود و باید قداست این جایگاهها و شخصیتها حفظ شود».

* آیت الله وحید خراسانی

نیز در سخنانی با ضمن بیان روایاتی بسیار در مورد عظمت والای شخصیت حضرت عباس(ع) اعلام کردند: «نشان دادن این شخصیت با عظمت به هر طریقی موجب وهن ایشان می‌شود و لذا باید از این کار اجتناب شود».

* آیت الله مظاهری

نیز پیشتر نمایش چهره حضرت عباس(ع) از سیما را جایز ندانسته و فتوا دادند: «این کار حرام است و باید نباشد».

در این بحث نیز اختلافی در میان علما از نظر حکم وجود ندارد و همگی بر این امر اتفاق دارند که «وهن» این بزرگان جایز نیست حال به عنوان تشخیص موضوع برخی از این بزرگواران به عنوان یک اسلام شناس آگاه تشخیص شان این است در این زمان و این شرایط این امر توهین تلقی می‌شود به خصوص در مورد یک فیلم خاص که ممکن است اشکالات و نقایص فراوانی داشته باشد که حتی بدون نشان دادن چهره این حضرات نیز اثر مثبتی ندارد! البته اینجا شاید مصالح و مفاصد دیگری نیز موجود باشد مانند اینکه اثرگذاری و ماندگاری فیلم به مراتب از تعزیه بیشتر است و شاید توالی فاسد این کار امروزه از اجرای تعزیه‌های محلی افزونتر باشد. والله اعلم.

* متن بیانیه حضرت آیت الله العظمی علوی گرگانی

به این شرح است: متأسفانه در آستانه سی و پنجمین بهار انقلاب که با اعتقاد و ایمان مردم و رهبری مراجع عظام مخصوصاً امام خمینی رحمه الله به بار نشست، بر خلاف نظر عموم مراجع مبنی بر عدم جواز نشان دادن تصویر ذوات مقدسه در فیلمها، در فیلمی در جشنواره فجر این ذوات نشان داده شد. لذا این موضوع نوعی بی احترامی و بی توجهی به نظر دینی مراجع تقلید می باشد و باعث حرمت شکنی عظمت امامزادگان بزرگوار خواهد شد و لذا اینجانب این عمل را محکوم می‌کنم.

شکی نیست که اینگونه رفتارها در سایه سهل انگاری وزارت ارشاد محقق شده است که باعث سوءاستفاده برخی فیلمسازان شده است و لذا توصیه می‌شود وزارت محترم ارشاد در نظارتهای خود دقت بیشتری به خرج داده و شرایط و نکات شرعی را رعایت کنند. طبیعی است عدم توجه به نصایح علما موجب کم رنگ شدن اعتماد قشر متدین به دستگاههای فرهنگی شده و کم

رنگ شدن عظمت امامزادگان موجب توبیخ و بلکه عقاب الهی در قیامت خواهد شد و همه مسئولین باید خود را برای جوابگوئی در روز حساب آماده کنند. امید است خداوند شفاعت ذوات مقدسه و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام را نصیب ما و شما کند. سید محمدعلی علوی گرگانی

* نامه آیت الله مکارم شیرازی به رئیس سازمان سینمایی

پس از استفتاء جمع کثیری از مؤمنین و مقلدین از آیت الله مکارم شیرازی در مورد فیلم رستاخیز و نمایش چهره تعدادی از شهدای کربلا در آن، نامه‌ای از سوی آیت الله مکارم شیرازی به ریاست سازمان سینمایی کشوری ارسال شد که به شرح ذیل است:

ریاست محترم سازمان سینمایی کشور جناب مستطاب آقای ایوبی. با اهداء سلام و تحیت. عده قابل توجهی به دفتر ما شکایت کرده‌اند که چرا در فیلم رستاخیز چهره حضرت قمر بنی هاشم و جمعی دیگر از شهدای کربلا (علیهم السلام) به طور مشخص نشان داده شده و می‌دانیم این کار آثار نامطلوبی دارد و نیز به بعضی از وقایع تاریخی آن ایراد کرده‌اند. آیا بنا بر این است که سازمان سینمایی قداست مقدسات را بشکند و از خطوط قرمز بگذرد.

سه سال پیش مسأله تصویر کردن چهره حضرت عباس(ع) در سریال مختارنامه جامعه متدینین را به شدت نگران کرد و سرانجام با مواضع محکم مراجع عظام تقلید - حضرات آیات عظام صافی گلپایگانی، وحید خراسانی، مکارم شیرازی، مظاهری اصفهانی، علوی گرگانی، محمدصادق روحانی، موسوی اردبیلی، ملکوتی تبریزی و حسینی شاهرودی - این کار صورت نگرفت.

استفتائات در ارتباط با نشان دادن چهره مقدسان در فیلم‌ها

* آیت‌الله مکارم شیرازی:

در مورد حضرت قمر بنی هاشم(ع)، نشان دادن چهره آشکار به مصلحت نیست و بهترین راه حل این است که مانند معصومین(ع) چهره ایشان را به صورت مبهم و در هاله ای از نور نشان دهند تا مشکلی پیش نیاید.

* آیت‌الله مظاهری اصفهانی:

این کار حرام است و باید نباشد.

* آیت‌الله علوی گرگانی:

شخصیت حضرت ابوالفضل(ع) در میان عموم مردم و شیعیان مخصوصاً متدینین ممتاز است و بنابراین برای جلوگیری از هتک حرمت و وهن به مقام عظمای آن بزرگوار لازم است از نشان دادن چهره ایشان اجتناب شود.

* آیت‌الله موسوی اردبیلی:

به طور کلی هرگونه عملی که موجب وهن و بی‌حرمتی به ساحت مقدس اهل بیت (ع) و از آن جمله حضرت ابوالفضل عباس بن امیرالمومنین (ع) شود و یا مستلزم مفسده‌ای باشد جایز نیست. بر مسئولان لازم است که رعایت کنند.

* آیت‌الله ملکوتی تبریزی:

بهتر، بلکه لازم است به نحوی از هاله نور از نشان دادن استفاده شود.

* آیت‌الله حسینی شاهرودی:

چون احتمال می رود که نشان دادن چهره مبارک قمر بنی‌هاشم(ع) در فیلم، مستلزم وهن به ساحت مقدس ایشان شود بنابراین نباید نشان داده شود.

* آیت‌الله وحید خراسانی:

شنیده‌ام می‌خواهند قمر بنی هاشم را به نقش هنرپیشه‌ها درآورند. قمر بنی هاشم کسی است که حجت خدا مقابل قبر او می‌ایستد و می‌گوید: «سلام خدا، سلام تمام انبیاء، سلام تمام اوصیاء، سلام تمام شهدا بر تو یا بن امیرالمومنین». قمر بنی هاشم کسی است که 124 هزار پیغمبر، هر صبح و شب به او سلام می‌کنند. حال این شخصیت را می‌خواهند به نقش هنرپیشه‌ها درآورند ... خدا نکند که چنین کاری را انجام دهند، که اگر بکنند، آن وقت هر چه پیش آید و هر چه ما بگوییم، معذوریم.

* آیت‌الله صافی گلپایگانی:

جواب همان است که حضرت آیت‌الله وحید فرموده‌اند.